

Vold og trusler på arbejdspladsen:

En follow-up undersøgelse af de kort- og langsigtede helbredsmæssige og organisatoriske konsekvenser og de beskyttende faktorer på arbejdspladsen

Afslutningsrapport

Karin Biering
Lars Peter Sønderbo Andersen
Annie Høgh
Johan Hviid Andersen

Resume (Dansk)

Projektet var en opfølgingsundersøgelse af godt 5000 ansatte fra 4 omsorgsbrancher, ældrepleje, psykiatri, specialskoler og kriminalforsorgen, med det formål at undersøge konsekvenser af at have været udsat for vold og trusler på arbejdet. Projektet byggede på en kombination af spørgeskemadata og registerdata. Vi undersøgte en lang række konsekvenser og samlet set var der kun ret få sammenhænge. Generelt var sammenhængene til de selvrappede konsekvenser (Symptomer på depression og PTSD) de stærkeste, mens kun få og svage sammenhænge var at finde til de registerbaserede konsekvenser såsom medicinforbrug og forbrug af andre sundhedsydelser. Dog fandt vi en lille sammenhæng til langtidssygefravær.

Vi søgte også efter faktorer i arbejdsmiljøet, som kunne forhindre vold og trusler samt personlige og organisatoriske faktorer, som kunne afbøde konsekvenserne. Af organisatoriske risikofaktorer fandt vi, at især høje kvantitative og emotionelle krav, - lav rolle klarhed, - lav forudsigelighed - og mange rollekonflikter øgede risikoen for at medarbejderne rapporterede om vold og trusler. Af individuelle faktorer fandt vi, udtalte grader af bestemte personligstræk (udadvendt og indadvendt) kunne øge risiko for at blive udsat for vold og trusler, men kun når medarbejderen arbejdede på en arbejdsplads med en svag voldsforebyggende ledelse. Desuden fandt vi at individuelle håndteringsstile (coping) ikke kunne mindske risikoen for at blive udsat for vold og trusler. Vi undersøgte også betydningen af konflikthåndteringskurser/træning kunne mindske risikoen for at blive udsat for vold. Umiddelbart havde træningen ikke den forventede effekt; nemlig at mindske risikoen for at blive udsat for vold, men når nærmeste leder var stærk i voldsforebyggende tiltag, så kunne konflikthåndteringskursus mindske risikoen for at blive udsat for vold. Vi fandt at deltagelse i træning på arbejdspladsen desværre kun havde begrænset forebyggende effekt på konsekvenserne. Træningen skulle endvidere være foregået for nyligt. Social støtte blev opdelt på kilden (kolleger eller ledelse) samt om det var generelt støtte eller støtte relateret til vold og trusler. Her fandt vi også at generel social støtte fra kolleger kunne mindske risikoen for helbredskonsekvenser, primært for PTSD symptomer, mens generel støtte fra ledelsen havde den omvendte virkning eller var uvirksom. Specifik støtte fra både kolleger og ledelse havde ingen eller decideret negativ effekt i forhold til PTSD symptomer, men omvendt for sygemeldinger

Årsagen til disse negative fund kan relateres til flere faktorer; dels var alle deltagerne raske og på arbejde i de to første spørgeskemarunder, så vi kan have manglet besvarelser fra ansatte, som allerede der var påvirket af vold eller trusler og dels kan det tænkes at netop ansatte i omsorgsfag har valgt netop dette arbejdsområde, fordi de finder det medmenneskelige møde betydningsfuldt, og at de samtidigt ikke lader sig mærke af episoder med vold og trusler, fordi de gennem uddannelse og erfaring har opbygget modstandskraft overfor påvirkningen fx at opfatte at vold og trusler i mange tilfælde er kommunikation i en afmægtig situation. Der er således grund til at prioritere den primære forebyggelse af at trusler og vold forekommer, bl.a. gennem et generelt godt psykisk arbejdsmiljø.

Resume (Engelsk)

The project was a follow-up study of about 5,000 employees from 4 human service industries; elderly care, psychiatry, special schools and the prison and probation services, with the purpose of investigating the consequences of having been exposed to violence and threats at work. The project was based on a combination of questionnaire data and register data. We investigated a large number of consequences and overall there were only a few associations. Generally, the relationships between the self-reported consequences (Symptoms of Depression and PTSD) were the strongest, while weaker relationships were found for the registry-based consequences such as drug consumption and use of other healthcare services. However, we found a small association to long-term sick leave.

We also searched for factors in the working environment that could prevent violence and threats as well as personal and organizational factors that could mitigate the consequences. Of organizational risk factors, we found that especially high quantitative and emotional demands, - make role clarity, - predictability, and many role conflicts increased the risk of employees reporting violence and threats. Based on individual factors, certain personal traits (outwardly and inwardly) could increase the risk of being exposed to violence and threats, but only when the employee worked in a workplace with a low level of violence prevention. In addition, we found that individual coping styles could not reduce the risk of being exposed to violence and threats. We also investigated the importance of conflict management courses / training could reduce the risk of being exposed to violence. The training did not have the expected effect; namely to reduce the risk of being exposed to violence, but when the supervisor was strong in violence-building measures, the conflict management course could reduce the risk of being exposed to violence. We found that participation in training at the workplace unfortunately only had a limited preventive effect on the consequences. The training should also have been attended recently. Social support was divided according to the source (colleagues or management) and whether there was general support or support related to violence and threats. Here we also found that general social support from colleagues could reduce the risk of health consequences, primarily for PTSD symptoms, while general support from management had the reverse effect or was inactive. Specific support from both colleagues and management had no or definitely negative effect in relation to PTSD symptoms, but vice versa for sick leave.

The reason for these negative findings can be related to several factors; first, all of the participants were present at work in the first two questionnaires, so we may have had no responses from employees who were already affected by violence or threats. second, maybe employees in these sector have chosen this type of job because they find the interpersonal meeting and social

interplay important, and at the same time they are less affected of episodes of violence and threats because they through education and experience have built up resilience to the impact, for example, to perceive that violence and threats are in many cases related to communication of problems and frustration. There is thus reason to prioritize the primary prevention of threats and violence, among other things, through a generally good psychosocial working environment.

Formål

Projektets formål var at kortlægge de negative konsekvenser af at have været udsat for vold og trusler på arbejdspladsen i brancher, hvor ansatte grundet tæt kontakt til udad-reagerende borgere eller patienter, er i høj risiko for at blive udsat for vold og trusler. Endvidere er det projekts formål at identificere både individuelle og organisatoriske faktorer, der kan mindske risikoen for at vold og trusler opstår, som dermed kan medvirke til at forebygge negative konsekvenser af vold og trusler.

Specifikt var dette projekts formål:

1. At identificere de kort- og langsigtede konsekvenser af vold og trusler på arbejdet målt på medarbejdernes:
  - helbred
  - sygemeldingshistorik
  - relation til arbejdspladsen
  - arbejdsmarkedstilknytning
2. At identificere beskyttende faktorer ift. at medarbejderne bliver udsat for vold og trusler
3. At identificere beskyttende faktorer ift. at medarbejderne udvikler negative helbredskonsekvenser, hvis de udsættes for vold og trusler.
4. At udvikle konkrete anbefalinger til arbejdsmiljøgrupperne på højrisiko-arbejdspladser i forhold til at håndtere vold og trusler.

Metode og udførelse

Design

Projektet var en fortsættelse af det tidligere forskningsprojekt ”Risikofaktorer for vold og trusler på arbejdspladsen ” (AMFF nr. 20090023636), hvor der blev indsamlet data fra fire brancher i 2010 og 2011. Der er tale om ansatte i ældresektoren, på psykiatriske afdelinger, på specialskoler og ansatte i Kriminalforsorgen. Alle deltagere, som havde besvaret det første skema i 2010 (N=5333), blev fulgt i registre og modtog et nyt spørgeskema i 2015. Registerne omfattede sygesikringsregisteret, receptdatabasen samt arbejdsmarkedsdirektoratets database over

overførselsindkomster (DREAM). Undersøgelsen byggede således dels på data fra den eksisterende kohorte, dels på registerdata om sygefravær, dels på registerdata om sundhedsforbrug og medicinforbrug og endeligt på en opfølgende spørgeskemaundersøgelse. Det var også planen at anvende data fra virksomhedernes sygefraværsregistrering, men disse data viste sig desværre at være for inkomplette.

Metode og materiale

Spørgeskemaerne i 2015 blev distribueret til deltagerne via e-boks, med et link til elektronisk besvarelse, efterfulgt af rykkere i papirbrev og endeligt i en tredje runde med fremsendelse af en papirversion af skemaet til manuel udfyldelse. Med disse rykkerprocedurer opnåede vi en svarprocent på 65 %. Registerdata var komplette for alle 5333 deltagere med gyldigt cpr nummer. Endvidere blev der foretaget kvalitative interviews med en række ansatte i specialskoler.

Analyser og resultater

Vi definerede udsættelse for vold og trusler på flere forskellige måder; dels de enkelte hændelser for sig, dels den samlede mængde af hhv. trusler og vold sammenlagt og også en definition, som opdelte i de helt u-udsatte versus de som havde oplevet en eller flere hændelser i det forløbne år. Desuden anvendte vi rapporteringen af alvorlighed. Det stod tidligt i projektet klart for os at der var store brancheforskelle; og vi har derfor tilstræbt at analysere hver branche for sig, hvor det har været muligt. Selvom 5000 er mange personer, giver det alligevel problemer med den statistiske sikkerhed, hvis vi opdeler i 4 grupper, samtidigt med at vi analyserer sjældne problemstillinger.

Konsekvenser af vold og trusler

Vi anvendte en kombination af registeroplysninger og selvrapporterede data fra spørgeskemaerne i analyserne vedrørende konsekvenser.

Registerdelen:

Fra receptdatabasen fik vi oplysninger om forbrug af receptpligtig medicin, helt tilbage fra 2009 og frem til slutningen af 2013. Vi fokuserede på forbruget af smertestillende medicin og psykofarmaka/ antidepressiv medicin, både før og efter spørgeskemaudfyldelsen. Vi analyserede de forskellige typer af vold og trusler, samt den samlede udsættelse og alvorligheden i forhold til forbrug af medicin, hvor vi også tog hensyn til tidligere medicinforbrug. Analyserne blev udført separat for de fire underbrancher og samlet. Ingen af analyserne viste nogen særligt markante sammenhænge, faktisk var det kun at have været fastholdt og være blevet bidt, samt den samlede vurdering af alvorlighed indenfor vold, som var relateret til øget medicinforbrug.

Fra arbejdsmarkedsdirektoratets database over overførselsindkomster (DREAM) definerede vi tre konsekvenser, nemlig langtidssygefravær, tilkendelse af sygedagpenge samt samlet arbejdsmarkedstilknytning i løbet af 3,5 års opfølgning. Her fandt vi at både den samlede mængde vold og trusler samt høj alvorlighed af vold og trusler var relateret til større risiko for langtidssygefravær, lav arbejdsmarkedstilknytning og i sidste ende permanent nedsat arbejdsevne i form af førtidspension eller tilsvarende ydelser. På grund af den relativt korte opfølgningstid, var det relativt få, som kom på permanente ydelser, men forskere på Defactum (<http://www.defactum.dk/om-DEFACTUM/projektsite/stadig-ramt/>) i Aarhus har lavet en tilsvarende analyse, som strækker sig tilbage til 2006, og fandt at udsættelse for vold og trusler i 2006 øgede risikoen for sygedagpenge og førtidspension. Den primære forskel på de to studier var at forskerne på Defactum anvendte en stor generel befolkningsundersøgelse, mens vores undersøgelse er udført i risikobrancher, og med mere detaljerede oplysninger om vold og trusler.

På baggrund af sygesikringsregisteret blev følgende tre helbreds-konsekvenser defineret: Konsultationer hos egen læge, konsultationer hos praktiserende psykiater og konsultationer hos praktiserende psykolog under sygesikringen (ordningen med 10 samtaler med tilskud). Ingen af de tre konsekvenser var relateret til udsættelse for vold og trusler. Særligt resultaterne vedrørende konsultationer hos psykologer var behæftet med den alvorlige fejlkilde at mange offentlige ansatte har adgang til psykologhjælp via deres arbejdsplads, hvilket de sandsynligvis har benyttet sig af i det tilfælde at de har været udsat for vold og trusler. Det er ikke muligt at få oplysninger om brug af interne psykologordninger

Selvrapporterede symptomer:

Fra spørgeskemaerne fik vi oplysninger om en række konsekvenser, herunder symptomer på Posttraumatisk Stress Syndrom (PTSD) og symptomer på depression

Vi fandt, at udsættelse for trusler på arbejdet næsten fordoblede risikoen for at udvikle PTSD symptomer sammenlignet med ikke at være udsat for trusler. Den stærkeste sammenhæng fandtes i Kriminalforsorgen, mens vi ikke fandt sammenhæng i specialskoler. Risikoen for at udvikle PTSD symptomer efter udsættelsen for vold var cirka 30 % større risiko sammenlignet med de som ikke havde været udsat for vold. Atter fandtes den største risiko i Kriminalforsorgen. Med andre ord var risikoen for at udvikle PTSD symptomer større efter udsættelse af trusler sammenlignet med udsættelse for vold. Vi fandt, at mænd var i større risiko for at udvikle PTSD symptomer efter både trusler og vold end kvinder. Det kan skyldes, at mænd oftere træder til, når en konflikt er eskaleret.

Vi fandt, at udsættelse for vold og trusler øgede risikoen for depression både et år efter og fire år efter udsættelsen for vold og trusler. Risikoen for depression efter udsættelse for vold var lidt større end efter udsættelse for trusler. Der fandtes brancheforskelle, idet risikoen for depression

på langt sigt efter trusler var størst blandt ansatte på specialskoler, men den kortsigtede risiko var størst for ansatte på de psykiatriske afdelinger. Risikoen for depression efter vold var størst på lang sigt for ansatte i Kriminalforsorgen, mens den kortsigtede risiko var størst for i ældresektoren og på de psykiatriske afdelinger.

Beskyttende faktorer i forhold til eksponering

Vi undersøgte endvidere, om individuelle håndteringsstile (også kaldet coping) kunne mindske risikoen for at blive udsat for vold og trusler. Ligeledes undersøgte vi, om træning i at håndtere interpersonelle konflikter, så disse ikke eskaleres (konflikthåndteringskursus) kunne mindske risikoen for at blive udsat for vold og trusler. Vi fandt, at ingen af de undersøgte individuelle håndteringsstile kunne mindske risikoen for at blive udsat for hverken vold eller trusler. Endvidere fandt vi, at deltagelse i et konflikthåndteringskursus heller ikke kunne mindske risikoen for at blive udsat for vold og trusler. Dernæst undersøgte vi, om de anvendte håndteringsstrategier og deltagelse i konflikthåndteringskursus blev påvirket af nærmeste leders voldsforebyggende indsats. Effekten af håndteringsstile i forhold til at mindske risikoen for vold og trusler var ikke påvirket af om den nærmeste leder gjorde en stor indsats i forhold til at forebygge vold og trusler eller ej. Derimod var effekten af en konflikthåndteringskursus påvirket af om nærmeste leder gjorde en stor voldsforebyggende indsats eller ej. Med andre ord kunne deltagelse i konflikthåndteringskursus mindske risikoen for at blive udsat for vold og trusler, men kun når medarbejderen arbejdede på en arbejdsplads, hvor lederen i øvrigt ydede en stor indsats i forhold til at forebygge vold og trusler. Effekten af individuelle håndteringsstile på at mindske risikoen for vold og trusler var derimod ikke påvirket om den nærmeste leder ydede en stor voldsforebyggende indsats eller ej: Individuelle håndteringsstile kunne ikke mindske risikoen for vold og trusler.

Ved hjælp af supplerende kvalitative interviews, undersøgte vi hvordan vold og trusler forebygges på specialskoler. Vi fandt, at vold og trusler i høj grad blev forebygget via en integreret indsats. Volds-og trusselsforebyggelse er integreret i den pædagogiske praksis, og dermed indlejret i det daglige pædagogiske arbejde.

Beskyttende faktorer i forhold til helbredskonsekvenser:

Vi undersøgte række faktorer, som vi på baggrund af litteraturen havde hypoteser om kunne virke beskyttende mod helbredskonsekvenserne, når vi nu havde en formodning om at vold og trusler er svært at forebygge i omsorgsfag. De beskyttende faktorer kunne både være relateret til individuelle karakteristika, nemlig køn, self-efficacy (troen på at kunne mestre vanskeligheder) og copingstil, mens organisatoriske faktorer kunne være forskellige former for træning, social støtte

fra kolleger og ledelse – generel eller specifik relateret til vold og trusler, organisatorisk retfærdighed samt tryghed på arbejdspladsen.

Individuelle:

Individuelle copingsstile kunne kun i begrænset omfang ændre risikoen for at udvikle PTSD symptomer efter trusler og vold: Aktiv coping (forsøg på at gøre noget ved problemerne) mindskede dog risikoen for PTSD symptomer efter vold, mens coping gennem emotionel støtte søgning mindskede risikoen for udviklede PTSD symptomer efter trusler. At benægte omstændighederne (benægtende coping) øgede risikoen for PTSD symptomer efter både vold og trusler. Self-efficacy havde kun minimal betydning i forhold til at beskytte mod PTSD symptomer efter udsættelse for vold og trusler.

Organisatoriske:

De arbejdspladsrelaterede faktorer (træning og social støtte) blev dels undersøgt samlet i et design, hvor vi tog udgangspunkt i de to analyser, hvor vi allerede havde fundet en tydelig sammenhæng mellem udsættelse og konsekvens (nemlig PTSD symptomer og sygefravær). Mens sygefravær var registerbaseret, var PTSD symptomer selvrapporeret, så på den måde fik vi metodebredde i studiet. Vi fandt at deltagelse i træning på arbejdspladsen desværre kun havde begrænset forbyggende effekt på konsekvenserne. Træningen skulle endvidere være foregået for nyligt. Social støtte blev opdelt på kilden (kolleger eller ledelse) samt om det var generelt støtte eller støtte relateret til vold og trusler. Her fandt vi også at generel social støtte fra kolleger kunne mindske risikoen for helbreds-konsekvenser, primært for PTSD symptomer, mens general støtte fra ledelsen havde den omvendte virkning eller var uvirksom. Specifik støtte fra både kolleger og ledelse havde ingen eller decideret negativ effekt i forhold til PTSD symptomer, men omvendt for sygemeldinger.

Endvidere undersøgte vi den beskyttende effekt af social støtte i forhold til depression efter udsættelse for vold og trusler. Her afhang sammenhængen af typen af støtte og hvorvidt at der var tale om udsættelse for vold eller trusler. Specifik social støtte fra både kolleger og ledelse kunne mindske risikoen for depression efter udsættelse for trusler, hvorimod kun generel støtte fra kollegaer og ledelse kunne mindske risikoen for depression efter vold. Altså at effekt af den social støtte skal være et match mellem typen af støtte og typen af påvirkning.

Organisatorisk retfærdighed kunne især mindske risikoen for depression efter vold og i mindre grad efter trusler. Tryghed på arbejdet var en væsentlig faktor i forhold til at mindske risikoen for depression efter både udsættelse for vold, men også efter udsættelse fra trusler.

Erfaringer og konklusioner på baggrund af projektet

I projektet fik vi både be - og afkræftet en række af de hypoteser, vi havde fremsat på baggrund af litteraturen. Vi fandt sammenhæng mellem udsættelse for vold og trusler og en række helbredskonsekvenser, men ikke til alle, f.eks. fandt vi kun meget begrænset sammenhæng i forhold til medicinforbrug og forbrug af sundhedsydelser. Sammenhængene var mere udtalte for de selvrappede konsekvenser. Der er flere mulige forklaringer på dette vedrørende selve designet i studiet. Da den første spørgeskemarunde blev gennemført i 2010, blev kun de ansatte, som havde været på arbejde i de seneste tre uger inviteret. Dette havde sin begrundelse i at der var en del spørgsmål om det aktuelle arbejdsmiljø, som skulle besvares. Dette har udelukket de medarbejdere, som havde været udsat for trusler eller vold, og som var langtidssygemeldte på udfyldningstidspunktet. På den måde er der en risiko for at de ansatte, som var aller mest udsatte i 2010, ikke er med i analyserne. En anden mulig forklaring, som flere ansatte indenfor de fire brancher har nævnt for os, er at de personer, som søger ansættelse i erhverv, hvor der er stor risiko for at blive udsat for vold og trusler, er af en særlig støbning, som gør at de er mere modstandsdygtige overfor påvirkningen, modsat i tidligere studier som ofte går på tværs af alle erhverv. For de selvrappede mål var sammenhængene noget højere, særligt i forhold til symptomer på PTSD, men også depressionssymptomer. Dette kan skyldes at deltagerne i deres kendskab til projektets formål, er ivrige for at deltage i undersøgelsen, hvis de selv har oplevet symptomerne.

Måden, som dette studie var målt vold og trusler på er langt mere detaljeret end tidligere undersøgelser, som oftest kun har anvendt et enkelt spørgsmål, som oftest "Har du været udsat for vold eller trusler på jobbet i løbet af det sidste år". Vi havde spørgsmål om en lang række typer af hændelser indenfor både vold og trusler, for på den måde at tage subjektiviteten ud af den stillingtagen, som ligger i at den ansatte selv skulle tage stilling til om den bestemt begivenhed var vold eller trusler, det vil sige alvorlig nok til at skulle nævnes. Hændelser blev besvaret enkeltvis, med mulighed for at svare "Nej, af og til, månedligt, ugentligt og dagligt" Vi havde også mål for alvorligheden, nemlig på en 10 trins skala, hvor den ansatte skulle rate den værste henholdsvis voldshændelse eller trussel. Denne detaljeringsgrad gav os i det oprindelige studie et grundigt indblik i hvilke typer af vold og trusler, der blev oplevet af de ansatte i de forskellige brancher og deres hyppighed. I dette studie, hvor formålet var at kvantificere vold og trusler blev de detaljerede mål samtidigt en udfordring. Dels kunne alvorligheden ikke kobles til en bestemt hændelse, hvis den ansatte angav at have oplevet flere forskellige, hvilket var meget almindeligt, og dels kunne vi ikke bare forudsætte at jo flere gange man var udsat for en bestemt hændelse, desto værre. Måske kunne en enkelt sjælden hændelse være værre end en anden mere hyppig. Ligeledes er vi også overbeviste om at selvom de ansatte alle var fra omsorgsbrancher og dermed i princippet mere sammenlignelige end de tidligere studier på tværs af alle erhverv,, så er det klientel de arbejder med vidt forskelligt, således at det f.eks. at blive sparket af et mindre barn på en specialskole, vil opleves helt anderledes end at blive sparket af en psykiatrisk patient eller en

indsat i et fængsel. Det gav os udfordringer, når vi ønskede at definere det at have været udsat for vold eller trusler i forhold til analyser af en given konsekvens. Vi valgte flere forskellige tilgange, hvor vi dels lagde alle hændelserne sammen til en samlet score indenfor hhv. vold og trusler, med flere point desto hyppigere de rapporterede det. Disse to scores blev så i nogle analyser opdelt i høj og lav eller anvendt som de var. Vi lavede også en opdeling, hvor vi sammenlignede dem, som aldrig havde været udsat for vold og trusler, men dem som havde oplevet en eller flere ting. Endeligt analyserede vi også i nogle studier de enkelte typer af vold og trusler separat. Alvorligheden blev analyseret uafhængigt af hyppigheden og typen af vold eller trusler.

Særligt forskellene mellem underbrancher mener vi er vigtigt at have fokus på i fremtidige studier. Selvom vores studie var af en betydelig størrelse og med mange hændelser, viste det sig at den statistiske usikkerhed blev meget stor, når vi analyserede de 4 underbrancher hver for sig, og den konsekvens vi kiggede på også var forholdsvis sjælden. Der er derfor behov for kvantitative studier, hvor sammenhængen mellem hændelse, hyppighed og alvorlighed kan tænkes sammen, såvel som for kvalitative studier, som belyser de oplevede konsekvenser efter en hændelse i større detaljeringsgrad.

Resultaterne underbygger, at både forebyggelse af vold og trusler og forebyggelse af helbreds-konsekvenser efter udsættelse for vold og trusler skal løses i fællesskab mellem medarbejdere og ledelse på arbejdspladsen.

Nyhedsværdi for arbejdsmiljøet

På arbejdspladser, hvor man arbejder i tæt kontakt til udad-reagerende borgere og patienter, kan vold og trusler næppe helt undgås. Det er derfor vigtigt at få dokumenteret de potentielle negative konsekvenser af vold og trusler og ikke mindst at identificere betydningen af beskyttende og forebyggende tiltag for at undgå symptomudvikling, sygemeldinger og udstødning af arbejdsmarkedet for medarbejderne. Selvom projektets resultater ikke peger på meget stærke sammenhænge til de registerbaserede helbreds-konsekvenserne, kan det ikke udelukkes at denne sammenhæng i virkeligheden er stærkere, ligesom det fremgår af analyserne for depression og PTSD symptomer. Metodologisk er dette felt svært at takle, da vi gerne have nuancerede mål for udsættelsen for vold og trusler, fremfor at anvende anmeldedata, som kan være behæftet med alvorlig underrapportering. Ved brug af selvrapporterede informationer, er der risiko for ikke-deltagelse, både i den første indsamling og i de følgende, som meget vel kan hænge sammen med både udsættelse for vold og trusler og konsekvenserne.

At identificere faktorer i arbejdsmiljøet, der kan mindske omfanget af vold og trusler og mindske risikoen for, at medarbejderen udvikler alvorlige belastningssymptomer, psykisk sygdom eller sygefravær åbner muligheden for at målrette forebyggelsestiltag for arbejdspladserne.

Resultaterne peger på at forebyggelse af vold og trusler kan ske parallelt med udviklingen af det

psykosociale arbejdsmiljø og den generelle trivsel på arbejdspladsen. Denne viden vil kunne bruges direkte af ledelsen og arbejdsmiljøgrupperne på arbejdspladserne og indlejres i det aktuelle arbejdsmiljøarbejde.

Fortegnelse over publikationer og produkter

Videnskabelig formidling:

Peer reviewede publikationer

1. Do frequent exposures to threats and violence at work affect later workforce participation? (under 2.review, International Archives of Occupational and Environmental Health)
2. Use of medication following threats and violence at work (under 2.review Journal of Interpersonal Violence)
3. Are certain staffs prone to violence and threats at work? (under 1.review, Work)
4. Work-related threats and violence in human service sectors: The importance of the psychosocial work environment examined in a multilevel prospective study (Accepteret i Work 2017)
5. Preventing health consequences of work related violence and threats: The modifying effect of training, social support and safety workplace perception (Submittet november 2017))
6. Work-related threats and violence and post-traumatic symptoms in four high-risk occupations: Short- and long-term symptoms (under 2.review International Archives of Occupational and Environmental Health)
7. Depressive symptoms following work-related violence and threats and the modifying effect of organizational justice, social support and safety perceptions.(Submittes december 2017)
8. Pihl, P., Grytnes, R., & Andersen, L. P. (2017): Violence prevention in special education schools – an integrated practice? (under 2 review I Research in Developmental Disabilities)

Oplæg på konferencer, seminarer m.v.

1. Biering K., Andersen JH., Hoegh A., Andersen LP. Can training and social support mitigate health consequences following threats and violence at work? Foredrag på Conference on Work Organization and Psychosocial Factors(ICOH-WOPS), Mexico City, Mexico.

2: Biering K., Andersen JH., Hoegh A., Andersen LP. Can training and social support mitigate health consequences following threats and violence at work? Seminar med INSAT (Instituto Nacional De Salud De Los Trabajadores), Havana, Cuba.

3 Biering K, Andersen LPS, Høgh A, Andersen JH Workforce participation and health-related benefits following exposure to work-related threats and violence in human service sectors. Foredrag på Conference on Epidemiology in Occupational Health 2016, EPICOH, Barcelona, Spain 4-7. September,

4. Biering K, Andersen LPS, Høgh A, Andersen JH Use of analgesics and psychotropics following threats and violence at work in human service sectors. Foredrag på 8th European Public Health Conference, 14-17/10 Milano, Italy

5. Andersen LPS, Biering K, Høgh A, Gadegaard, C.: Work-related threats and violence in human service sectors: The importance of the psycho-social work environment examined in a multilevel prospective study. Foredrag på European Association for Work and Organization Psychology, Conference Oslo

6. Andersen LPS, Biering K, Høgh A, Andersen JH: Work-related threats and violence and PTSD in four high-risk sectors. Foredrag på European Society for Traumatic Stress Studies, conference, SDU Odense

Endvidere formidles projektets resultater på Arbejdsmiljøforskningsfondens årskonference i januar 2018.

Populærformidling:

Undervejs i projektet har vi medvirket i den række generelle indslag i pressen, som har været mere generelt relateret til vold og trusler. Som udgangspunkt er alle henvendelse fra pressen besvaret positiv. Der var været indslag i TV Midt-Vest, TV-Øst, TV-avisen, News, og radioindslag i P4 i Østjylland, Syddanmark, Radio 24/7, Radio Midt-Vest, og skrevne presse som Politiken, Herning Folkeblad, Jyllands-Posten og net medier såsom A4.

Følgende oplæg er afholdt:

2014:

Oplæg Region Syddanmark Arbejdsmiljøkonference

Oplæg for bioanalytikere Herning Sygehus

2015:

Oplæg med Videnscenter for Arbejdsmiljø, Vejle

Oplæg med Videnscenter for Arbejdsmiljø, Ålborg

Oplæg for Arbejdstilsynet, Hadsten

Oplæg AMFF' årsmøde

2016

Oplæg for HMU region Midt, Viborg

Oplæg for arbejdsmiljørepræsentanter i kriminalforsorgen, Nyborg

2017

Oplæg på "Forskningen dag", Akon Århus

Oplæg på hjerte/lunge kirurgisk afdeling Odense Sygehus

Oplæg for HMU Gentofte/Herlev sygehus

Oplæg for arbejdsmiljørepræsentanter Gentofte/Herlev Sygehus

Eftersom den videnskabelige publikationsproces har trukket meget ud for flere af artiklerne, afventer vi stadig en del direkte formidling af resultaterne til både fagblade og relevante hjemmesider. Vores forskningsformidlingsmedarbejder har sammen med os klargjort pressemateriale, som ligger klar, når flere af de videnskabelige artikler udkommer.

Derudover er der udarbejdet et vidensnotat til Videncenter for Arbejdsmiljø om forebyggelse af vold og trusler på private arbejdspladser i efteråret 2015.

Projektet er støttet af Arbejdsmiljøforskningsfonden, Bevilling 14-2014-03